

KÖNYVÉSZET.

Új könyvek és füzetek.¹

Ambrus Zoltán: Színházi esték. »Élet« irod. r.-t. kiadása, év n. 400 l. Ára 5 K. — Kiváló kritikusunk színi bírálatának ez a gyűjteménye immár másodikban kerül könyvpiazcra, s erre a dicsőségre rá is szolgált, mert az újabb kritika legjava terméséhez tartozik. Magas szempontú, szigorú, de igazságos bírálatok, megbízható értékelései az újabb külföldi drámairodalom hozzánk került termékeinek, s ép azért kitűnő tájékoztatók a művelt közönség számára.

Andor József: A tanítónő. (Regény.) Az »Élet« t. kiadása, év n. 383 l. 5 K.

Arany koszorú. Arany János költeményeiből. Születése századik évfordulójának ünnepére. Franklin, 295 l. Ára 3 K. — Az Arany-centennariumot a Franklin-Társaság, a nagy költő műveinek birtokosa, azzal ünnepelte meg, hogy Arany legszebb műveinek szemelvényes gyűjteményét aránylag olcsó pénzért egy kötetben közrebocsátotta. Kár, hogy a mai nyomdai viszonyok miatt a kötet papiroosa csúf, szürkés színű rossz anyag. A szemelvények összeválogatása ízléssel történt: a kötet adja a balladákat mind, egy részét Arany lírikumainak, a nagy elbeszélő költemények közül a Toldit és a Toldi Estéjét. Hogy a Toldi Szerelmének nem jutott hely benne, azt értjük: a kötet terjedelmét több mint a felével megnövelte volna. Mindamellett nagyon sajnáljuk, mert épen a Toldi Szerelme az a műve Aranynak, mely még ma sem olyan népszerű, mint a mennyire megérdemelné: ezt a ragyogó szépségekben gazdag költeményt »elterjeszteni a magyarság minden rétegébe« valóban a legszebb hivatása lehetne a kiadó társulatnak. A kisebb költemények sorában nem találunk egypárat, melyeket nehezen nélkülözünk. A nevezetesebbek vagy ismeretebbek: A honvéd özvegye, Álom — való, A puszta fűz, A reggel, Él-e még az Isten, Emlékiapra, Ének a pesti ligetről, Gondolatok a béke-congressus felől, Óh! ne nézz rám..., Plevna, Regg és est, Semmi természet, Szőke Panni, Válasz Petőfinak. Való, hogy Arany minden verséért kár, s fölvettek közül ezekért alig lehetett volna egyet is kihagyni!

Bleyer Jakab: A hazai németiség. 14 l.

Cholnoky Viktor: Kaleidoszkop. »Élet« irod. r.-t. kiadása, év n. XI, 256 l. Ára 4 K. — Alkalmoszerű újságcikkek gyűjteménye. Bevezetőül a kötet elé Kárpáti Aurél megírta a korán elhunyt elbeszélő és hírlapíró életrajzát, az új divat szerint életrajzi adatok nélkül, helyettük annál több szappanbuborékként szét-pattanó, csillogó, de üres frázissal és mértéktelen túlzásokkal. Egyikét az utóbbiaknak gombostűhegyre tűzzük: Cholnokyval »a modern magyar irodalomnak legoriginalisabb [mért nem: legeredetibb?] és legsokoldalúbb [így!] poétája [mért nem: költője?] szállt sírba.« Ez az egy mondat szolgáljon egy-szersmind stíl-mutatványul is.

¹ A Budapesten megjelenteknél a hely, az 1917-ben megjelenteknél az idő, a 8-r.-üeknél az alak megjelölése elmaradt.

Gulyás József: Erdélyi János két kéziratban lévő drámája. Sárospatak. K. 8-r. 22 l. — A kiváló műbölcselő és jeles költő két ifjúkori (1837-ből, ill. a 40-es évekből) kéziratban maradt drámájáról számol be a szerző, melyeket eddig csak címük szerint ismertek. Az első, A két királyné, két változatban is ránk maradt, a másik Nápolyi Endre. Aesthetikai értékük csekély. A kéziratok a költő fiának, Erdélyi Pálnak, tulajdonában vannak.

Jókai, Olcsó. Révai. K. 8-r. Számonként 50 f.

241—250. Szeretve mind a vérpadig. Történeti regény a Rákóczi-korból. 5 kötet. 152, 139, 163, 159, 153 l.

Könyvtár, Magyar. Lampel. K. 8-r. Számonként 36 f.

838—839. Isolde Kurz: Bálint lovag szerelme. Elbeszélés. Fordította: Péterfy Jenő. 67 l.

840—841. Háborús versek. Irták: Hangay Sándor, Kiss Menyhért, Oláh Gábor 88 l.

842. Porzsolt Kálmán: Egy színésznő naplójából. (Elbeszélések.) 45 l.

Könyvtár, Olcsó. Franklin. K. 8-r. Számonként 30 f.

1856—1863. Váradi Antal: Elmult időkből. Czikkek és rajzok. (Köztük több irodalomtörténeti tárgyú.) 291 l.

1864—1866. Báró Wlassics Gyula: A semlegesség a világháborúban. 89 l.

Landauer Béla: A tanár. Regény. Franklin, 249 l. Ára 5 K.

Magyar Shakespeare-Tár. Szerkeszti Ferenczi Zoltán. Kiadja a Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága. IX. K. 1916. 320 l.

Mihályfy Ákos, dr.: A magyar királykoronázás jelentősége. Ünnepi beszéd a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem díszközgyűlésén 1917. január 22-én. 21 l. Ára 50 f.

Mikszáth Kálmán Hátrahagyott munkái. Sajtó alá rendezte dr. Rubinyi Mózes. Révai Testvérek, 1914. I—IX. k.

I. A saját ábrázatomról. Vallomások, levelek, följegyzések. XVI, 323 l.

II. Az igazi humoristák. Olvasmányok, úti jegyzetek, tárcaczikkek. 156 l.

III. Tudós írások. Huszonegy »előszó«, beszédek, tudósítások. 256 l.

IV. Az én ismerőseim. Apró jellemrajzok. 272 l. — Egy részük az irodalmi kritika körébe vág; nem annyira ismertetés, mint inkább többé-kevésbé szellemes jellemzés olvasható benne a következő művekről: Bartók Lajos, A kétféle ember; Beöthy Zsolt, A szépprózai elbeszélés I. k. (itt Mikszáthnak az a sokat emlegetett nyilatkozata, melyben magát mint rajz-írórt Beöthy tanítványának vallja); Berzeviczy Albert, Itália; Herczeg Ferenc, A szelek szárnyán; Kiss József költeményei; Podmaniczky Frigyes, Naplótöredékek; Pósa Lajos versei; Gróf Zichy Géza költeményei; s a következő írókról: Eötvös Károly, Gyulai Pál, Jókai Mór, Kovács Pál, Tóth Ede, Tóth Lőrincz, Vadnai Károly.

V. Az én halottaim. Nekrologok. 238 l. — Nagy részük írókról, költőkről szól.

VI—VII. Szeged könyve. I—II. k. 234, 274 l.

VIII—IX. Dekameron. Elbeszélések. I—II. k. 189, 246 l.

(A X—XIX. kötetek leírását l. a múlt füzetben, 254—255. l.)

Petrik Géza: Magyar könyvészet 1901—1910. 9—10. füzet: Kemény Simon — Krissfeld László. Magyar könyvkereskedők egyesülete. 641—757. l. 6 K. — E nagybecsű bibliographiai munka, melynek eddig megjelent füzetéről ismételtlen szóltunk (részletesebben a múlt évfolyam 124—125. és az idei 126. l.), a 9—10. kettős füzettel mint a mű I. kötete teljessé lett. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, II., Donáti-u. 49.

Rajka László: Heliodoros Aithiopiájának feldolgozásai a magyar irodalomban. Kolozsvár, Magyar Irodalomtörténeti Szeminárium. 107 l.

Snyder: A modern természettudomány. Fordította, bevezetéssel, név- és tárgymutatóval ellátta Mikes Lajos. Révai. 304 l. Ára 1.90 K.

Tömörkény István: Egyszerű emberek. (Elbeszélések.) Az »Élet« kiadása, év n. 300 l. 5 K.

Vedr Imre: Ovidius, A szerelem művészete. (Szemelvények fordítása az Ars amatoriából.) Versek. Aczél testvérek. 200 l.

Weber Arthur, Dr.: A szeptesi nyelvjárstanulmányozás története. (Német Phil. Dolg. XIX.) Pfeifer, 1916. 46 l. 1.50 K.

Irodalomtörténeti repertorium.

- Andor József.* Boldog otthon. — Ism. Várdai Béla. M. Kultúra 319—321. l.
Antal Sándor. A csudálatos szemű katona. 1917. — Ism. Dutka Ákos. Nagyvárad Napló 34. sz.
- Arany J. Babits Mihály.** Arany életéből. (Apró részlet egy biográfiai kísérletből.) Nyugat I. 432—437. l.
Császár Elemér. Arany János mint irodalomtörténetíró. Irodalomtört. 226—237. l.
Dóczi Imre. Arany nemzetnevelő hatása. Debrecz. Prot. Lap 10. sz.
Drechsler Miksa. Arany János vallása. Temesv. Hírl. 51. sz.
 Emlékezés Arany Jánosra. Gömöri Ujs. 11. sz.
Halász Imre. Arany János és családja. Nyugat I. 438—441. l.
Hatvány Lajos. Arany Jánosról. P. Napló 80. sz.
Henrich Arnold. Johann Arany. Siebenb. Deutsch. Tageblatt- 13191. sz.
Ignolus. Arany. Nyugat I. 417—423. l.
Közma Andor. Shakespeare és Arany. Az Ujság 74. sz.
 n. Alkalmi czikkek Aranyról. Bud. Szemle. 170. köt. 156—160. l.
Nagy Sándor. »Toldi« keletkezése és fogadtatása. Uránia 37—47. l.
Négyesy László. Arany. — Ism. Várdai Béla. M. Kultúra 275. l.
Rákosi János. Arany Jánosról. Bud. Hírl. 77. sz.
Schöpflin Aladár. A fiatal Arany. Nyugat I. 424—431. l.
Sztura Szilárd. Arany János és a világháború utáni költészetünk. Temesv. Hírl. 49. sz.
- V. J. Arany János. Tiszántúl 50. sz.
Várdai Béla. Arany János. M. Kultúra I. 226—228. l.
Zempléni Árpád. Arany Jánosról. Tokaj-Hegyalja 12. sz.
Zolnai Béla. Arany-jubileum. Hét 7. sz.
 B. K. Babits Mihály versei. M. Kultúra 268—270. l.
Baróthy Pál. Rádl Ödön emléke. Nagyvárad Napló 41. sz.
Bárony István. Vérrózsák. — Ism. ö. Bud. Hírl. 79. sz.
Barla M. Eszter. Gvadányi J. »Rontó Pál«-jának egyik forrása. Irodalomtört. 320—326. l.
Békássy Ferencz. Fantáziák és gondolatok. — Ism. Kosztolányi Dezső. Nyugat I. 506. l.
Benda Jenő. Circe. — Ism. Reile Pál. Világ 117. sz.
Berzeviczy Albert. Trefort Ágoston emlékezete. B. Szemle 170. köt. 1—22. l.
Binder Jenő. Gaal József »A király Ludason« cz. vigjátékának forrásai. Irodalomtört. 280—293. l.
Biró Lajos. Don Juan három éjszakája. — Ism. r. r. A Cél 246. l. — Góth Ernő. P. Lloyd 102. reg. sz.
Biró Lajos. Lilla. — A mélység lakói. — Ism. Góth Ernő. P. Lloyd 102. reg. sz.
Cholnoky Viktor. Kaleidoszkop. — Ism. Lakatos László. Hét 11. sz.
Drasche László. Tűzpróba. — Ism. Por. Hét 5. sz.
Dudinszky Nesztor. Az új lyra. Határszéli Ujs. 10. sz. (Harsányi Lajos-költészetéről.)
Dutka Ákos. Ismerlek Caesar. — Új verseskönyve. — Ism. Majthényi György. Zólyomvárm. Hírl. 18. sz.
Elek Oszkár. Rückert és Tompa. Irodalomtört. 319. l.
Eötvös József levelei a 67-iki koronázási hangulatból. Orsz.-VII. 1. sz. (Falk Miksához intézett 3 levél.)
Fábián Géza versei. — Ism. Tóth Árpád. Nyugat I. 509. l.
Fehér Árpád. Tömörkény. Budapest 109. sz.
Ferenczi Zoltán. Jelentés a gr. Teleki-pályázatról. Akad. Értes. 169—191. l.
Fest Sándor. Verseghy Ferencz három költeményének forrása. EPhK. 316—318. l.
Fraknói Vilmos. Zrinyi a költő tanulóévei. Bud. Szemle 170. köt. 161—183. l.
Gárdonyi Géza. Szunyoghy Miatyánkja. 1916. — Ism. Császár Elemér. A Cél 185—188. l.

- Gulyás József*. Vitézi énekek. 1917. — Ism. Rell Lajos. Békésmegyei Függelenség 24. sz.
- Gulyás Pál*. Apáczs-könyvtár a nyulak szigetén. Kath. Szemle 437—444. l.
- Gyulai Ágost*. Háborús anthologia. — Ism. Tóth Árpád. Nyugat I. 507. l.
- Harsányi István*. Aláírási ív Petőfi első verses kötetére. Irodalomtört. 317. l.
- Heinrich Guszláv*. Jelentés az 1916-iki Kóczán-pályázatról. Akad. Értes. 163—168. l.
- Herczeg Ferencz*. Az arany hegedű. 1916. — Ism. Várdai Béla. M. Kultúra 228—231. l.
- Husztiné-Révhegyi Rózsi*. Erdélyi és Hegel. Bud. Szemle 170. köt. 97—117. l.
- Huzella Ödön*. A csend. 1917. — Ism. Korda Béla. Nagyvárad Napló 28. sz.
- Kafka Margit*. Állomások. — Ism. k. l. Bud. Szemle 170. köt. 305—313. l.
- Karinthy Frigyes*. Így láttatok ti! — Ism. Kosztolányi Dezső. P. Napló 117. sz.
- Kereszty I.* A magyar és magyarországi időszaki sajtó időrendi áttekintése. 1705—1867. — Ism. Jaulusz Ilona. EPhK. 302—304. l.
- Komáromi János*. Csanak András Bécsben. 1916. — Ism. Császár Elemér. A Cél 183—185. l.
- Laczkó Géza*. Noémi fia. 1917. — Ism. Kovács Dezső. M. Kultúra 321—324. l.
- Landau Béla*. A tanár. — Ism. (ib.) Alkotmány 83. sz.
- Loósz István*. Bartók Lajos. Irodalomtört. 294—316. l.
- Lőrinczy György*. Az özvegy falu. 1916. — Ism. Császár Elemér. A Cél 182—183. l.
- Magyar Bálint*. Katonák. — Ism. Rácz Pál. Határszéli Ujs. 12. sz.
- Mariay Ödön*. Aranyszájú Zongh. — Ism. Peterdy Sándor. Budapest 122. sz.
- Móricz Zsigmond*. A tűznek nem szabad kialudni. — Ism. Mohácsi Jenő. P. Lloyd 115. reg. sz.
- Nagy Endre*. Sienai szent Katalin vőlegénye. — Ism. r. r. Bud. Szemle 170. köt. 150—152. l.
- Négyesy László*. Elnöki megnyitó beszéd. Irodalomtört. 217—221. l.
- Palóczy, L.* Der ungarische Livingstone. Pest. Journ. 110 sz. (Magyar László.)
- Péchy Simon* imádságos könyve. Kiadja Guttmann M. és Harnos S. — Ism. Edelstein Bertalan. Irodalomtört. 330—333. l.
- Pelle János*. Népek Golgothája. — Költeményei. — Ism. L. E. Temesvári Hirl. 40. sz.
- Perényi József*. Gróf Bethlen Imre színműve. EPhK. 320—322. l.
- Prikkel Marián (Rélhei)*. A régi magyar énekmondók. EPhK. 277—288. l.
- Radó Antal*. Magyar Homér-fordításokról. Irodalomtört. 238—279. l.
- Rubinyi Mózes*. Mikszáth Kálmán élete és művei. — Ism. Bélteky László. Irodalomtört. 328. l.
- Schöpsflin Aladár*. Ambrus Zoltán. P. Napló 76. sz.
- Schöpsflin Aladár*. Tóth Árpád. P. Napló 106. sz.
- Somlay Károly*. Könnyű lelkek. 1916. — Ism. Kovács Dezső. M. Kultúra I. 183. l.
- Szilágyi Géza*. Fantasztikus szerelmek. — Ism. Mohácsi Jenő. P. Lloyd 115. reg. sz.
- Szomaházy István*. Emlékiratok a szerelemről. — Ism. r. r. A Cél 241—245. l.
- Tersánszky Józsi Jenő*. Vizontlátásra, drága . . . — Ism. Mohácsi Jenő. P. Lloyd 115. reg. sz.
- Tompához írt levelek*. Közli Kálniczky Géza. Sárosp. Hirl. 11—18. sz.
- Török Gyula*. Tömörkény. Magyarország 116. sz.
- Vadász Norbert*. Tompa Mihály letéte a premontrieknél. Sárospatak 11—12. sz.
- Vér Mátyás*. Az árnyék. — Ism. k. l. Bud. Szemle 170. köt. 313—317. l.
- ő. Bud. Hirl. 72. sz.
- Zuber Marianne*. A hazai németnyelvű folyóiratok története 1810-ig. — Ism. Turóczy Trostler József. P. Lloyd 95. reg. sz.

Összeállította: HELLEBRANT ÁRPÁD.